

GIÁO PHẬN BAN MÊ THUẬT

CẨM NANG

THỪA TÁC VIÊN THÁNH THỂ NGOẠI THƯỜNG

*Theo hướng dẫn của Giáo phận Ban Mê Thuột
từ Chúa Nhật thứ III Mùa Vọng, 2024.*

Lưu hành nội bộ

I. THỪA TÁC VIÊN THÁNH THỂ NGOẠI THƯỜNG

Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường là các tín hữu được ủy nhiệm để phụ giúp các Linh mục **trao Mình và Máu Thánh Chúa cho anh chị em giáo dân**. Họ là những người gương mẫu trong đời sống đức tin và luân lý, được tuyển chọn để phục vụ cộng đoàn.

Các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường gồm Thừa tác viên từng lần và Thừa tác viên thường xuyên

1. Thừa Tác Viên Thánh Thể Ngoại Thường từng lần

Là người được ủy nhiệm trao Mình Thánh Chúa do nhu cầu của từng lần, do Linh mục ủy nhiệm khi khẩn cấp và cần thiết.

Những Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường từng lần sẽ hết quyền Thừa tác viên Ngoại thường ngay sau khi thi hành xong nhiệm vụ được trao phó.

2. Thừa Tác Viên Thánh Thể Ngoại Thường thường xuyên

Là những người được ủy nhiệm trao Mình Thánh Chúa cách thường xuyên trong các Thánh Lễ hoặc đưa Mình Thánh Chúa đều đặn cho bệnh nhân.

Dựa vào một danh sách do các Linh mục quản xứ, quản nhiệm hoặc Bề trên Dòng tu đệ trình, Đức Giám mục Giáo phận ký **Văn bản Ủy nhiệm**, với **thời hạn 2 năm**.

II. CÁC ĐIỀU KIỆN KÈM THEO

- Những người được mời gọi làm Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường phải là người trưởng thành về đức tin, đặc biệt phải thường xuyên tham dự Thánh Lễ.
- Các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường cần phải cố gắng sống và trở nên **gương mẫu về các giá trị của Tin Mừng** trong tất cả các khía cạnh của cuộc sống cá nhân.
- Các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường phải tham dự đầy đủ các buổi học hỏi về Thừa tác vụ trước khi được chính thức sai đi làm việc.
- Phạm vi thực hiện Thừa tác vụ của các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường là cộng đoàn **Giáo xứ** hoặc cộng đoàn mà họ đang sinh hoạt.
- Khi tới lượt một Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường phục vụ trong một Thánh Lễ, không nên nhận thêm việc khác như Đọc sách hoặc Giúp Lễ.
- Các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường nên cầu nguyện và phân định thường xuyên, nhưng ít nhất là sau **2 năm** thì cần phải quyết định xem có muốn tiếp tục công việc làm Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường hay không.

- Khi không thể thực hiện được nhiệm vụ, các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường phải tự chịu trách nhiệm tìm người thay thế dựa trên danh sách Thừa tác viên tại Giáo xứ đã được Đức Giám mục Giáo phận ủy nhiệm. Vị Trưởng Ban Phụng vụ có thể chỉ định một người chuyên trách trong số các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường để giúp việc này.

III. THỪA TÁC VỤ TRONG THÁNH LỄ

1. Việc chuẩn bị

- Cần phải luôn nhớ rõ phân định rõ ràng rằng **Thừa tác viên Thông thường của Bí tích Thánh Thể là những người có Chức Thánh**, gồm Giám mục, Linh mục, và Phó tế. Các Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường **chỉ được phép giúp đỡ khi có nhu cầu và khi được cho phép** làm như vậy.

- Bánh và rượu phải được đựng trong **đĩa và chén bằng kim loại quý hoặc gỗ quý bọc kim loại** để tránh hư hại, cũng như chống thấm và không nhìn xuyên qua được.

2. Việc cho Rước Lễ trong Thánh Lễ

- Trong Giáo phận Ban Mê Thuột, việc rước Lễ dưới hai Hình (Mình và Máu Thánh Chúa) trong Thánh Lễ là việc thường dành cho các dịp như Rước Lễ lần đầu, Thêm Sức, Hôn Phối và trong những Thánh Lễ đặc biệt.

- **Chỉ có Thừa tác viên có Chức Thánh mới được phép mở cửa Nhà Tạm trong Thánh Lễ** để kiệu Mình Thánh Chúa lên Bàn Thờ.

- Chỉ sau khi Chủ tế rước Mình và Máu Thánh Chúa xong, thì ngài mới cho các Thừa tác viên khác Rước Lễ.

- Sau khi các Thừa tác viên đã Rước Lễ xong, **chỉ có các Thừa tác viên có Chức Thánh mới được phép trao Bình đựng Mình Thánh và Chén đựng Máu Thánh** cho các Thừa tác viên khác.

- Chỉ có Thừa tác viên có Chức Thánh mới được tự mình Rước Lễ. **Tuyệt đối cấm** việc Thừa tác viên không có Chức Thánh **tự chia Mình Thánh** vào các Bình Thánh, hoặc **tự mình lấy Bình Thánh** để cho Rước Lễ, hoặc **tự cho bản thân Rước Lễ**.

3. Tư thế khi Rước Lễ

Người lên Rước Lễ cúi đầu khi người liền trước mình đang rước Mình Thánh Chúa. Việc làm Dầu Thánh Giá sau khi Rước Lễ không bị cấm, nhưng việc bái gối thì nên tránh vì sẽ làm gián đoạn và kéo dài việc Rước Lễ.

4. Việc chúc lành khi Rước Lễ

Trong Thánh Lễ, những người xếp hàng nhưng không Rước Lễ sẽ khoanh tay hoặc đặt chéo tay trước ngực để ra dấu, và **chỉ có các Thừa tác viên có Chức Thánh mới được phép ban phép lành** cho họ.

5. Rước Mình Thánh Chúa

- Khi người Rước Lễ tiến đến trước mặt Thừa tác viên để rước Mình Thánh Chúa, thì Thừa tác viên **cầm Mình Thánh, đưa lên trước mặt người Rước Lễ và nói rõ ràng: “Mình Thánh Chúa Kitô,” “The Body of Christ”**. Sau khi người Rước Lễ **đáp: “Amen”** thì Thừa tác viên mới đặt Mình Thánh lên tay hoặc lưỡi của họ, tùy theo cách họ ra dấu.

- Thừa tác viên Thánh Thể phải tự tay trao Mình Thánh Chúa cho người lên Rước Lễ. **Tuyệt đối cấm việc người lên Rước Lễ tự tay lấy Mình Thánh Chúa** trực tiếp từ Bình Thánh, hoặc việc Thừa tác viên trao Bình Thánh để người lên Rước Lễ tự lấy Mình Thánh Chúa.

- **Nếu Mình Thánh rơi xuống đất, Thừa tác viên phải ngay lập tức nhặt Mình Thánh lên**, đặt vào một góc của Bình Thánh, để sau khi cho Rước Lễ xong thì sẽ theo hướng dẫn của Linh mục mà xử lý.

- Nếu Thừa tác viên nhận thấy có khả năng không đủ Mình Thánh Chúa để trao cho số người đang lên Rước Lễ, thì **Thừa tác viên có thể bẻ nhỏ số Mình Thánh trong Bình Thánh** để tiếp tục cho Rước Lễ.

6. Sau Thánh Lễ

- Bình Thánh và Chén Thánh, cũng như các Khăn Thánh đã sử dụng có thể đưa ra bàn phụ bên ngoài Bàn Thờ, để làm sạch và tráng sạch. Việc rửa các vật Thánh bằng nước và xà bông được thực hiện sau Thánh Lễ, sau khi đã giải tán cộng đoàn hiện diện.

- **Khăn Thánh** sau khi đã ngâm với nước thì có thể giặt tay hoặc giặt máy, nhưng **tuyệt đối không được giặt chung với các đồ khác**. Nước sau khi ngâm Khăn Thánh thì đổ vào Giếng Thánh hoặc xuống đất trong vườn.

IV. THỪA TÁC VỤ NGOÀI THÁNH LỄ

- Những Thừa Tác Viên Thánh Thể Ngoại Thường được Đức Giám mục cấp Giấy Ủy quyền thì vừa phục vụ trong Thánh Lễ và vừa có thể phục vụ ngoài Thánh Lễ.

- Những Thừa Tác Viên Thánh Thể Ngoại Thường ngoài Thánh Lễ phải là một tín hữu Công giáo **đã lãnh nhận đủ các Bí tích Khai tâm**, trưởng thành trong đời sống đức tin cùng với việc phải thường xuyên tham dự các Thánh Lễ.

- Các Thừa Tác Viên Thánh Thể Ngoại Thường ngoài Thánh Lễ phải được chỉ dẫn kỹ càng về việc **gìn giữ Thánh Thể Chúa một cách tôn kính** từ khi nhận lãnh trong Thánh Lễ, cho tới khi đưa Thánh Thể đến cho người lãnh nhận, và **biết cách cử hành Nghi thức** trao Thánh Thể cho họ.

- Thông thường, **Giáo xứ sẽ cung cấp** cho Thừa Tác Viên Thánh Thể Ngoại Thường ngoài Thánh Lễ hộp đựng Mình Thánh sao cho phù hợp với việc di chuyển trên đường. **Tuyệt đối tránh đựng Mình Thánh trong khăn tay, phong bì, hay những vật đựng không xứng hợp khác.**

- Các Thừa Tác Viên Thánh Thể Ngoại Thường ngoài Thánh Lễ khi mang Thánh Thể đến cho người tại các bệnh viện hoặc các cơ sở công cộng thì cần **tìm hiểu kỹ các quy trình** ở nơi đó. Nghi thức tại các cơ sở này cũng cần **giảm lược để phù hợp** với môi trường công cộng tại đó. Cũng nên nhớ rằng việc ở lại nói chuyện hoặc giảng giải không phải là mục đích được trao ban của Thừa tác vụ này.

1. Trao Mình và Máu Thánh Chúa

- Thật xứng hợp khi Mình Thánh để trao cho người bệnh và người yếu liệt **được truyền phép trong cùng một Thánh Lễ mà Thừa tác viên được trao Mình Thánh đó.** Tốt hơn hết, ngoài Thánh Lễ, Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường sẽ được sai đi từ Nhà thờ sau Thánh Lễ Chúa Nhật hoặc ngày thường.

- Trong Thánh Lễ Chúa Nhật, Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường ngoài Thánh Lễ cần **mang hộp đựng Mình Thánh** tới trước Thánh Lễ, đính kèm tên mình và số lượng Mình Thánh cần dùng, rồi để hộp đựng lại cho Ban Phụng vụ sắp xếp.

- Nếu Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường ngoài Thánh Lễ không có mặt trong Thánh Lễ đó, thì hộp đựng Mình Thánh phải được đặt trong Nhà Tạm cho tới khi Thừa tác viên đến nhận.

- **Hộp đựng Mình Thánh chỉ được phép đem đi trong ngày mà Mình Thánh cần được trao.**

- **Tuyệt đối cấm việc người lên Rước Lễ cầm theo bình đựng Mình Thánh để xin riêng về cho bệnh nhân.** Đồng thời, việc sai Thừa tác viên đi trước mặt cộng đoàn cũng giúp mọi người **nhớ đến những thành viên đang vắng mặt**, cũng như nâng cao tính hiệp thông trong cộng đoàn, vì không ai làm Thừa tác viên riêng cho bản thân hay gia đình của mình, mà là **làm việc nhân danh Giáo xứ và Giáo Hội.**

- Thông thường, Thừa tác viên sẽ phải đi **trao Mình Thánh cho bệnh nhân ngay sau khi kết thúc Thánh Lễ.** Khi đã lãnh nhận Mình Thánh với tư cách là Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường, thì **việc đi trao Mình Thánh phải là việc ưu tiên hàng đầu của Thừa tác viên sau khi tham dự Thánh Lễ.**

- Vì đang được mang Mình Thánh Chúa bên người, các Thừa tác viên cần hành xử cho xứng hợp, và nên tránh đi ăn uống, tám chuyện, hay làm những việc đời thường mà xao nhãng Thừa tác vụ của mình.

2. Nghi thức trao Thánh Thể

- Thừa tác viên Thánh Thể Ngoại thường ngoài Thánh Lễ có thể chủ trì Nghi thức trao Thánh Thể như một buổi **Phụng vụ Lời Chúa**, hoặc dùng **Nghi thức giản lược** khi có các giới hạn về ngoại cảnh.

- Nếu Nghi thức được cử hành **trong các nơi công cộng thì nên dùng Nghi thức ngắn gọn**. Những việc khác như hát xướng hay đốt nến rơm rà thường sẽ không phù hợp khi thăm người đau ốm nặng. Một miếng vải trắng để lót khi đặt vật chứa Thánh Thể, hoặc một tượng Thánh Giá hay sách Thánh Kinh thì có thể **tùy nghi chứ không bắt buộc**.

- Tùy theo tình huống, nghi thức trao Thánh Thể nên được thực hiện với sự tham dự của một vài người nữa. Những người tham dự có thể đọc Thánh Kinh, lời nguyện, hoặc giúp một số việc khác như xướng kinh. Việc liên hệ trước với gia đình người bệnh sẽ giúp việc sắp xếp các chi tiết theo hoàn cảnh một cách phù hợp hơn.

- Khi sắp xếp nơi xứng hợp để đặt Thánh Thể, một miếng vải để lót, cùng với nến sáng, Nước Thánh, và tượng Thánh Giá thì đều có thể dùng. Đặc biệt, nếu có vật dụng nào có ý nghĩa với gia đình hoặc với người bệnh thì cũng có thể đặt bên cạnh hộp đựng Mình Thánh. Đồng thời, Thừa tác viên cũng cần nhạy bén lưu ý tới các thành viên trong gia đình hoặc người chăm sóc cho bệnh nhân.

- Không buộc giữ chay Thánh Thể đối với người bệnh và người chăm sóc cho họ, vì tình huống có thể cho phép họ Rước Lễ bất cứ khi nào trong ngày.

3. Rước Thánh Thể

- Tư thế rước Thánh Thể của bệnh nhân hoàn toàn tùy thuộc vào hoàn cảnh cụ thể. Bệnh nhân nên tỏ một dấu chỉ tôn kính nào đó với Thánh Thể, có thể là cúi đầu, làm Dấu Thánh Giá, hoặc nói một lời cảm tạ nào đó.

- Khi bệnh nhân đã sẵn sàng, thì Thừa tác viên **cầm Mình Thánh, đưa lên trước mặt người Rước Lễ và nói rõ ràng**: “Mình Thánh Chúa Kitô,” “The Body of Christ,”. **Sau khi người Rước Lễ đáp: “Amen” (nếu có thể) thì Thừa tác viên đặt Mình Thánh lên tay hoặc lưỡi của họ.**

- Khi bệnh nhân không thể nuốt cả Mình Thánh, Thừa tác viên có thể bẻ nhỏ Mình Thánh để cho bệnh nhân rước.

4. Sau khi kết thúc Nghi thức trao Thánh Thể

- Để tránh việc dư lại Mình Thánh, cần liên lạc và sắp xếp trước để biết chính xác số lượng bệnh nhân cần rước Mình Thánh. **Tuyệt đối cấm** Thừa tác viên Thánh Thể ngoài Thánh Lễ, bao gồm cả Phó tế, được **dem Mình Thánh còn dư lại về nhà hoặc về nơi nào khác ngoài Nhà Tạm của Giáo xứ**. Tất cả Mình Thánh còn dư lại đều phải được đưa ngay lập tức về Nhà Tạm của Giáo xứ sau khi kết thúc Nghi thức trao Mình Thánh.
- Khi không có Tư tế, thừa tác viên Thánh Thể ngoại thường được phép mở cửa Nhà Tạm để cất Mình Thánh Chúa.
- **Mình Thánh không được giữ bên người lâu dài hoặc đem đi đường xa nếu không phải là trường hợp cấp bách. Cũng không được giữ Mình Thánh bên ngoài qua đêm hoặc qua thời gian lâu dài ở những nơi ngoài Nhà Tạm.**
- **Tuyệt đối cấm việc giữ nhiều Mình Thánh để không phải tới Giáo xứ để nhận Mình Thánh mỗi ngày cho bệnh nhân.** Thừa tác viên nhận Mình Thánh trong ngày nào thì phải trao Mình Thánh hết trong ngày đó, và nếu còn dư thì phải đưa Mình Thánh về lại Nhà Tạm.

